
Succesvol traden in opties, futures en turbo's

Ontwerp: PreView Design, Buitenkaag
Eindredactie: Heidi Roos
Software: Wall Street Professional, Option Street, Excel
Druk: Drukkerij Haasbeek, Alphen ald Rijn

Copyright © 2008 Keyword Info Systems BV
Postbus 677, 2600 AR DELFT

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enigerlei vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enigerlei andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16b en 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor verschuldigde vergoeding te voldoen aan Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW Amstelveen. Voor het overnemen van een of enkele gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers of andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electric, mechanic, photocopying, recording, or otherwise, without prior written permission of the publisher.

ISBN 978-90-77553-06-0

NUR-code: 794
NUR-omschrijving: Beleggen

Disclaimer:

De beschrijving van de strategieën en systemen in dit boek zijn uitsluitend bedoeld voor educatieve doeleinden. Het boek is dus heel uitdrukkelijk niet bedoeld als advies over het kopen of verkopen van effectenproducten. Indien de lezer toch besluit om zelf opdracht te geven tot aan- of verkoop van effectenproducten op basis van de in het boek beschreven strategieën en systemen, doet hij/zij dat geheel op eigen initiatief en op eigen verantwoording.

Er wordt tevens met nadruk op gewezen dat het openen van een effectenpositie een zeker risico met zich meebrengt.

Succesvol traden in opties, futures en turbo's

Door:

Michael Ahrens
Harry Geels
Rombout Kerstens

○ ○ ○ ○ ○ Voorwoord

Beleggen in derivaten als opties, futures en turbo's, spreekt velen tot de verbeelding. De investering is vaak veel geringer dan de onderliggende waarde zelf. En door de hefboomwerking van derivaten - waar we het in dit boek uitgebreid over gaan hebben - kunnen eventuele winsten sneller oplopen dan de onderliggende waarde zelf.

Maar derivaten hebben meer voordelen. Ze kunnen gebruikt worden voor het afdekken van reeds bestaande portefeuilles die, om welke reden dan ook, nog verkocht kunnen worden. Ze kunnen ingezet worden om extra rendement aan bestaande portefeuilles toe te voegen. Aan al deze voordelen zullen we in dit boek uitgebreid aandacht besteden.

Maar derivaten hebben ook de nodige nadelen. Winsten kunnen weliswaar snel oplopen, maar hetzelfde kan ook van verliezen gezegd worden als het voorspelde scenario niet uitkomt. Sterker nog, onderzoek onder de klanten van internetbrokers toont aan dat beleggers die (erg) actief in derivaten handelen meestal geld verliezen.

Dat derivaten, ondanks hun aantrekkingskracht, meestal niet opleveren wat beleggers ervan verwachten heeft twee oorzaken. Enerzijds ontbreekt bij velen de juiste kennis van de producten. Vooral opties, en in mindere mate ook turbo's, kennen een tamelijk ingewikkelde prijsvorming. Veel beleggers begrijpen die onvoldoende en dat leidt onherroepelijk tot ongelukken.

In dit boek willen we zo goed mogelijk de werking van opties, futures en turbo's (en speeders, een variant van turbo's) uitleggen. Daarbij zoeken we regelmatig een aardige diepgang op, vooral als het om opties gaat. Sommige hoofdstukken zijn wat statistisch van aard. Wij vinden dat die diepgang nodig is om succesvol met derivaten aan de slag te kunnen gaan. We proberen echter zaken zo eenvoudig mogelijk uit te leggen.

Maar productkennis is niet het enige dat nodig is om succesvol in opties, futures en turbo's te kunnen handelen. Er is meer nodig dan de precieze 'ins and outs' van de werking van deze drie bekendste derivaten te kennen. Wie geld wil verdienen, moet ook de markt waarin wordt gehandeld goed kennen. Welke trend zit er in de koers van de onderliggende waarde? En voor opties: hoe erg gaat de koers van de onderliggende waarde op en neer schommelen? Met andere woorden: hoe gaat zich de volatiliteit (beweeglijkheid) van de onderliggende waarde ontwikkelen?

In dit boek willen we naast een stuk productkennis ook flink wat marktken- nis meegeven. Dat maakt dit boek uniek, omdat de meeste boeken puur de (theoretische) werking van bijvoorbeeld opties of futures uitleggen. Wij zoeken de combinatie op en dat komt vooral tot uiting in hoofdstuk 4, waarin de meest toegepaste optiestrategieën worden besproken.

In hoofdstuk 8 gaan we ook op marktkennis in. Daar proberen we, aan de hand van onder andere cyclusanalyse, een koerstrend te voorspellen waarop we dan zouden kunnen handelen met derivaten als futures. In hoofdstuk 9 gaan we in op tradingtechnieken die we kunnen toepassen op de volatiliteit.

Volatiliteit is erg belangrijk bij de prijsvorming van opties. Optiehandelaren moeten daar een goede inschatting van maken. Hoofdstuk 5 gaat dan ook volledig over de werking van volatiliteit.

Naast product- en marktkennis is er nog iets heel belangrijk om succesvol te kunnen zijn met het handelen in derivaten, namelijk moneymanagement. Hier worden vragen behandeld als hoe je met je gehele vermogen omgaat, hoeveel je daarvan in derivaten wilt handelen en hoeveel je eigenlijk van je gehele vermogen in één transactie mag stoppen, zonder het gevaar te lopen failliet te gaan. Deze vraagstukken komen allemaal aan bod in het laatste hoofdstuk van dit boek, hoofdstuk 10.

Dit boek is niet zomaar een boek over derivaten. We combineren, zoals gezegd, product- en marktkennis, waarbij de marktkennis voor een belang- rijk deel ook pure praktijkkennis is. Wij, de drie auteurs, hebben namelijk vanuit verschillende hoedanigheden veelvuldig in de praktijk met derivaten gewerkt.

Zo heeft **Michael Ahrens** al meer dan tien jaar ervaring met het handelen in opties en futures. Hij bedacht jarenlang bijna dagelijks optie- en futurestra- tegieën voor de klanten van de vermogensbeheerder Inmaxxa. Daarnaast heeft hij jarenlang cursussen gegeven over onderwerpen als daytrading en opties. Hij handelt ook al jaren voor zichzelf en is zelfs per 1 mei 2008 zelfstandig daytrader geworden. Michael Ahrens heeft zich verdiept in de cyclusanalyse, een analysemethodiek die hij actief gebruikt bij zijn daytra- ding.

Harry Geels is al jarenlang onder andere trainer en docent, ook op het gebied van opties en futures. Tijdens cursussen wordt een schat aan erva- ring opgebouwd, omdat de trainer geconfronteerd wordt met allerhande vragen van mensen die zelf ook problemen ontmoeten bij hun eigen handel. Daarnaast is Harry Geels als directeur research verantwoordelijk voor de ontwikkeling van beleggingsstrategieën bij vermogensbeheerder Inmaxxa, die veelvuldig derivaten gebruikt als onderdeel van vermogensbeheer. Harry Geels is tot slot al sinds april 2000 (uitvoerend) hoofdredacteur van het maandblad Technische en Kwantitatieve Analyse.

Rombout Kerstens, al jarenlang zelf actief belegger, heeft van zijn hobby beleggen zijn beroep gemaakt doordat hij vanuit zijn functie intensief betrokken is bij het automatiseren van het beleggen. Rombout Kerstens is directeur van Keyword Info Systems, dat marktleider is in Nederland met twee softwarepakketten: Wall Street Professional (technische analyse, koersinformatie en portefeuillebeheer) en Option Street, een softwarepakket dat de handel in opties en futures ondersteunt. Daarnaast geeft hij cursus- sen over actief beleggen. De derivatenkennis die Rombout Kerstens heeft opgebouwd, is niet alleen afkomstig van zijn eigen handel, maar ook van de vele vragen en verzoeken van zijn Option Street-gebruikers.

○ ○ ○ ○ ○ **Inhoud**

1. Trading met derivaten	8
1.1 Tradinghorizon	8
1.2 De manier van handelen	9
1.3 Het soort markt/derivaat	10
2. Opties en futures algemeen	12
2.1 De geschiedenis van de derivatenhandel	12
2.2 Redenen achter de populariteit van derivaten	14
2.3 Betrokken partijen	15
2.4 Opties en futures: definities en standaardspecificaties	17
2.5 Afdekken	22
2.6 Orders doorgeven	23
3. De prijsvorming van opties en futures	28
3.1 Theoretische futureprijs	28
3.2 Fair pricing van opties	29
3.3 Black en Scholes	31
4. De meest toegepaste optiestrategieën: casestudies uit de praktijk	36
4.1 Basisstrategieën	37
4.2 Synthetische constructies	62
4.3 Combinaties	69
5. Het grote belang van volatiliteit bij opties	82
5.1 Hoe berekenen we de volatiliteit?	82
5.2 Wat veroorzaakt volatiliteit?	84
5.3 Verschillende vormen volatiliteit	86
5.4 De 'volatility smile' en de 'volatility surface'	87
6. Risicomanagement bij opties	90
6.1 Delta	90
6.2 Gamma	93
6.3 Theta	95
6.4 Vega	97
6.5 Rho	98
6.6 Risicomanagement: twee cases	99
6.7 Volatiliteitstrading	101
6.8 Tot besluit	102

7. Turbo's en speeders	106
7.1 Hoe werkt de turbo?	106
7.2 Vergelijking turbo met andere derivaten	110
7.3 Actief handelen met turbo's	112
7.4 Geschreven opties met een turbo	112
7.5 Alternatief voor de turbo	113
8. Interessante tradingtechnieken voor trendbepaling	116
8.1 De theorie van cycli	116
8.2 Keltner Channels	121
8.3 Case-studie	124
9. Volatiliteit als tradinginstrument	128
9.1 Volatiliteit als handelsinstrument	128
9.2 Handelen op de VIX	131
9.3 Cyclusindicatoren en VIX	134
10. Ook heel belangrijk voor succes: psychologie en moneymanagement	138
10.1 Psychologie van het beleggen	138
10.2 De vijf basisregels voor een succesvolle trader	139
10.3 Moneymanagement	141
Register	150
Literatuurlijst	155